

*Evaluatie
armoedebeleid*

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Leeswijzer.....	3
3. Evaluatie 2019.....	3
3.1. De analyses.....	3
3.1.1. Analyses.....	3
4. Resultaten onderzoek 2019.....	4
4.1. Analyse naar aanleiding van onderzoek 2015.....	4
4.2. Resultaten onderzoek 2019.....	4
5. Aanbevelingen naar aanleiding van de interventies.....	4
5.1. Aanbevelingen op basis van informatiebronnen.....	5
5.2. Aanbevelingen op basis van de enquête.....	5
5.3. Aanbevelingen op basis van panelgesprek.....	5
6. Conclusies en advisering.....	5
7. Vervolgstappen.....	6
8. Bijlage.....	7
8.1. Cijfers.....	7
8.2. Cijfers m.b.t. de kinderen.....	7
8.3. Openstaande debiteuren.....	7
1. Inleiding.....	3
2. Leeswijzer.....	3
3. Evaluatie 2019.....	3
3.1. De analyses.....	3
3.1.1. Analyses.....	3
4. Resultaten onderzoek 2019.....	4
4.1. Analyse naar aanleiding van onderzoek 2015.....	4
4.2. Resultaten onderzoek 2019.....	4
5. Aanbevelingen naar aanleiding van de interventies.....	4
5.1. Aanbevelingen op basis van informatiebronnen.....	5
5.2. Aanbevelingen op basis van de enquête.....	5
5.3. Aanbevelingen op basis van panelgesprek.....	5
6. Conclusies en advisering.....	5
7. Vervolgstappen.....	6
8. Bijlage.....	7
8.1. Cijfers.....	7
8.2. Cijfers m.b.t. de kinderen.....	7
8.3. Openstaande debiteuren.....	7

1. Inleiding

Vanaf 2016 is het minimabeleid geactualiseerd en tot uitvoering gebracht. In 2019 is besloten tot het instellen van een onderzoek door KWIZ om de effecten van ons geactualiseerde armoedebeleid te analyseren.

In november 2019 is de definitieve rapportage uitgebracht.

Deze notitie handelt over de inhoud van de rapportage, de effecten van het in gang gezette armoedebeleid en geeft een doorkijk op toekomstige beleidsontwikkelingen.

2. Leeswijzer

In hoofdstuk 3 is uitgelegd op basis waarvan het onderzoek door Bureau KWIZ is uitgevoerd. Daarnaast zijn de analyses weergegeven van deze bronnen.

In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek van 2019 waarbij het rapport van 2015 gediend heeft als grondslag, vermeldt.

Hoofdstuk 5 zijn de aanbevelingen op basis van de interventies die hebben plaatsgevonden beschreven. Vervolgens zijn in hoofdstuk 6 de conclusies en advisering uitgewerkt.

Hoofdstuk 7 bevat de vervolgstappen welke er te nemen zijn om het minimabeleid te actualiseren.

Hoofdstuk 8 bevat de bijlage met een aantal cijfers uit het onderzoek van 2019.

3. Evaluatie 2019

Door Bureau KWIZ is in 2019 een evaluatie van het minimabeleid uitgevoerd. De basis hiervoor was het rapport dat in 2015 is uitgebracht en het door het college vastgestelde minimabeleid in de periode van 2016 tot en met 2019.

Dit onderzoek is als volgt opgezet:

- Informatiebronnen.
- Een Enquête onder de minimahuishoudens
- Een Panelgesprek met professionals

3.1. De analyses

3.1.1. Analyses

Hierna volgen de analyses op basis van de informatiebronnen, de enquête en het panelgesprek.

Informatiebronnen

- Eenoudergezinnen zijn kwetsbaarder dan andere huishoudtypes.
- Een enorme toename van de langdurige minima. Dit is van 31% naar 86% gegaan. De stijging heeft te maken met de enorme toename van de gebruikersgroep van de collectieve zorgverzekering, die met name uit AOW-ers bestaat en langer dan drie jaar het minimum zitten.
- Het aantal kinderen in minimahuishoudens tot 18 jaar groeit van 3,4 naar 4,7%. Reden is dat steeds meer huishoudens in beeld hebben gekregen met een andere inkomensbron.
- Kinderen uit minimagezinnen hebben vaker een indicatie voor de Jeugdwet.
- Het bereik en gebruik van (gemeentelijke) inkomensondersteuning is gestegen met uitzondering van de bijzondere bijstand, die is gedaald.

Enquête

Uit de enquête blijkt dat de volgende regelingen het meest bekend zijn:

- Collectieve zorgverzekering
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
- Bijzondere bijstand

Om de volgende redenen wordt er geen gebruik gemaakt van de regelingen:

- Ik ken de regelingen niet
- Ik weet niet hoe ik de regelingen met aanvragen
- Ik heb de regelingen niet nodig

Panelgesprek

- Er is waardering voor de samenwerking met gemeenten

- Korte lijnen laagdrempeligheid, elkaar weten te vinden toegankelijkheid worden als positief ervaren
- Beleid is effectief voor de korte termijn
- Het gemeentelijke minimabeleid heeft een voorbeeldfunctie voor andere gemeenten
- De inspanningen op gebied van preventie continueren

4. Resultaten onderzoek 2019

In dit hoofdstuk komen eerst de resultaten uit het rapport 2015 aan de orde. Daarna die van 2019.

4.1. Analyse naar aanleiding van onderzoek 2015

Op basis van het onderzoek zijn de volgende resultaten bereikt:

- Kindbudgetten
Het in gang gezette beleid t.a.v. kindbudgetten voldoet en verdient voortzetting
- Ouderen
Ons minimabeleid heeft ertoe bijgedragen dat niet meer ouderen in een sociaal isolement geraken.
- Nieuwe minima.
Het gaat hierbij om burgers die korter dan een jaar moeten rondkomen van een minimum inkomen. Deze groep heeft ook de aandacht bij ons participatiebeleid met betrekking tot toeleiding naar werk Het minimabeleid is belangrijk om negatieve gevolgen van langdurig minimum inkomen te voorkomen/terug te dringen.
- Communicatie
De communicatiemiddelen w.o. website, publicaties, minimawijzer, worden door de doelgroep en de intermediairs w.o. cliëntondersteuners als positief ervaren.
- Coördinator armoedepreventie.
De coördinator armoedepreventie heeft een duidelijke meerwaarde. Er zijn betere verbindingen ontstaan door partijen die zich bezig houden met de huishoudens die rond moeten komen van een minimum.

4.2. Resultaten onderzoek 2019

Hier volgen de resultaten n.a.v. het onderzoek 2019 waarbij het rapport van 2015 als grondslag heeft gediend:

De resultaten zijn als volgt:

- De veranderingen in de werkwijze heeft het effect gehad dat het bereik gestegen is.
De veranderingen in de werkwijze had betrekking op:
De kwietschelding van de belastingen (verandering werkwijze)
- Collectieve zorgverzekering (campagne voeren)
- De regelingen hebben ook geholpen bij het ontmoeten van andere mensen of het meedoen aan sportieve activiteiten. Maatschappelijke participatie minima
- Het heeft ook gezorgd voor het verkrijgen van de noodzakelijke medische zorg.
- Ze hebben minder effect gehad op het zoeken naar werk en het eten van voldoende groente en fruit. De regelingen waren daarvoor ook niet specifiek bedoeld.

5. Aanbevelingen naar aanleiding van de interventies

Er hebben drie interventies plaatsgevonden. Deze zijn:

- Onderzoek Informatiebronnen
- Enquête onder huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum
- Panelgesprekken met professionals

Uit alle drie zijn aanbevelingen naar voren gekomen. Ze worden hierna per interventie beschreven.

5.1. Aanbevelingen op basis van informatiebronnen

- Onderzoeken hoe de regeling Maatschappelijke participatie minima nog meer bij de burger onder de aandacht kan worden gebracht. Kijken of de regeling past bij de behoefte van de burgers.
- Omdat de doelgroep huishoudens met een niet-westerse migratieachtergrond groter is geworden en oververtegenwoordigd is in de minimapopulatie moet onderzocht worden hoe deze groep nog meer bereikt kan worden.
- De ouders met kinderen meer stimuleren om werk te vinden. Er zijn 117 minimahuishoudens met kinderen en 250 minimakinderen in de gemeente Dinkelland. Daarnaast het bereik van de kindregeling te verhogen.
- In te zetten op vroegsignalering.

5.2. Aanbevelingen op basis van de enquête

- Respondenten missen informatie, waren niet op de hoogte van het bestaan van sommige regelingen
- De gemeente moet zelf in actie komen om de mensen die in beeld zijn aan te schrijven met informatie over de diverse regelingen
- Het steeds maar weer overleggen van inkomensinformatie wordt als vervelend ervaren.
- Missen persoonlijke aandacht en hulp bij het aanvragen van de regelingen in de vorm van een vast aanspreekpunt.

5.3. Aanbevelingen op basis van panelgesprek

- Het inzetten van een soort noodfonds
- Blijven richten op gezinnen met kinderen en die intensief te begeleiden om te voorkomen dat die ook in armoede blijven.
- De adviesraad wil op de hoogte blijven worden gehouden over wat er wordt gemist om de doelgroep de juiste hulpverlening te kunnen bieden.
- Een soort van checklist van wie is waar verantwoordelijk voor, op welk moment breng je zaken in.
- Betere samenwerking met externe partijen. Als voorbeeld werd genoemd de Belastingdienst
- Onderzoeken hoe we schulddienstverlening nog meer onder de aandacht kunnen brengen zodat de inwoner zich eerder meldt voor schulddienstverlening.

6. Conclusies en advisering

Verordening maatschappelijke participatie minima

- Als mensen een uitkering aanvragen dan gelijk een vergoeding op basis van deze regeling toekennen. Hierbij ook de doelgroep die voor kwijtschelding van de Belasting in aanmerking komen, meenemen.
- Deze regeling aanpassen om gebruikt te kunnen worden als extra stimulans om aan het werk te gaan.

Life eventsloket.

Mensen kunnen te maken krijgen met gebeurtenissen die een grote verandering met zich meebrengen en grote impact hebben op de financiële situatie. Dit wordt ook wel life events genoemd. Dit is een vorm van een loket, toegevoegd aan één toegang, waar mensen terecht kunnen voor informatie als de levensomstandigheden zijn gewijzigd in verband met:

- Echtscheiding
- Pensionering
- Van uitkering naar werk of verlies van werk
- 18 jaar worden

Kinderopvangkosten in de beleidsregel algemene en bijzondere bijstand opnemen

De eigen bijdrage die ontstaat na een vergoeding door de Belastingdienst voor de kosten van kinderopvang in het kader van de bijzondere bijstand vergoeden voor burgers met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.

De eigen bijdrage vergoeden voor de volgende doelgroepen:

- Uitkeringsgerechtigden met deeltijd arbeid
- Burgers die studiefinanciering ontvangen

Communicatie regelingen

Meer inzetten op communicatie om het bereik van de regelingen en het bereik van de doelgroep nog meer te vergroten.

Hierover in overleg gaan met onze afdeling communicatie.

Schuldhelpverlening

Doorontwikkelen Schulddienstverlening.

- Samenwerking opzoeken met banken en bedrijven. Hoe kunnen we elkaar ondersteunen bij de hulpverlening aan de mensen met schulden.
- Volledige intake zelf te doen. Deze niet meer door de Stadsbank uit te laten voeren.
- Collectief schulden regelen. Hiermee wordt het proces verkort van de doorlooptijd.
- Onderzoeken of kwijtschelding van schulden die ontstaan zijn vanuit de uitkering, na drie jaar aflossen kwijtgescholden kunnen worden.

Verhoogde inzet Coördinator armoedepreventie

In overleg met de coördinator armoedepreventie nog meer inzetten om burgers uit de situatie van armoede te laten komen.

Aanpassen kindpakketten

Het bedrag voor het schoolpakket als volgt aanpassen:

€ 100,- per jaar voor kinderen in de leeftijd van 4 – 12 jaar

€ 300,- per jaar voor kinderen in de leeftijd van 12-18 jaar

Monitoring

Eenmaal per jaar het minimabeleid monitoren.

7. Vervolgstappen

Deze evaluatie geeft inzicht in de regelingen en aanbevelingen voor het verbeteren van het armoedebeleid. In het tweede kwartaal van 2020 starten wij het project om te komen tot een herziening van het armoedebeleid. De focus ligt daarbij niet alleen op de regelingen die wij kennen maar ook op het voorkomen dat inwoners in armoede raken. Het armoedebeleid gaat inzicht geven in: wat willen we bereiken, wat gaan we daar voor doen en wat mag het kosten. De aanbevelingen en inzichten uit deze evaluatie worden hierin meegenomen. In het derde/ vierde kwartaal van 2020 ligt het geactualiseerde armoedebeleid ter besluitvorming voor aan college en de raad daar waar de raad besluiten dient te nemen. Is de raad niet bevoegd besluiten te nemen dan wordt de raad geïnformeerd.

8. Bijlage

8.1. Cijfers

Uit het onderzoek zijn de volgende gegevens naar voren gekomen

- 7% (715 huishoudens) van de huishoudens hebben een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum (Wsm). In 2015 waren dit 500 huishoudens
- De oorzaak van de stijging is dat er een toename is geweest van het gebruik van de collectieve zorgverzekering. Het aandeel AOW is ook enorm gestegen (2015: 186 huishoudens; 2018: 356 huishoudens). Dit heeft te maken met het feit dat de gebruikers van de collectieve zorgverzekering voornamelijk ouderen zijn. Het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering is nagenoeg gelijk gebleven. Dit waren er in 2018: 183 en in 2015: 177.
- 26% hiervan heeft een bijstandsuitkering. Is 183 huishoudens
- 24% een AOW-uitkering
- 50% heeft een overig inkomen
- 5% van alle kinderen tot 18 jaar groeit op in een huishouden met een inkomen tot 120%. Dit zijn 250 kinderen. In 2015 waren dit 185 kinderen. Dit komt door de toename van het bereik.
- 86% van alle minima heeft al 3 jaar of langer een minimum inkomen
- In Denekamp woont het hoogst percentage huishoudens met een inkomen op basis van 120% van het Wsm. Dit is 10% van alle huishoudens
- Van de eenoudergezinnen heeft 22% een inkomen tot 120% Wsm
- 48% van alle huishoudens met een inkomen tot 120% Wsm heeft een niet westerse migratieachtergrond
- 5% van alle huishoudens met een Nederlandse achtergrond
- 55% van de minima doet een beroep op de WMO
- 38% op de Jeugdwet
- 5% op schulddienstverlening
- Van de regelingen voor de minima wordt het meest gebruikt gemaakt van de kwijtschelding voor de Belastingen, als tweede de collectieve zorgverzekering en als derde de individuele inkomenstoelage (voorheen de langdurigheidstoelage). Dit was in 2015 ook het geval.
-

8.2. Cijfers m.b.t. de kinderen

Hierna komen de cijfers die betrekking hebben op de kinderen die leven in een minimahuishouden en eenouder gezinnen

1. 250 kinderen in de leeftijd tot 18 jaar groeien op in een minimahuishouden (in 2015 was dit 185, 3.4%). De reden van de verhoging is dat wij een beter beeld hebben gekregen omdat de gemeente meer kinderen uit een huishouding met een andere inkomensbron in beeld heeft gekregen.
2. 146 kinderen groeien op in een huishouden met een bijstandsuitkering
3. 104 kinderen groeien op in een huishouden met een ander inkomen.
4. 57% van de kinderen groeien op in een huishouden met een niet-westerse achtergrond. (2015 76 kinderen naar 126 kinderen in 2018).
5. 24% van alle minimakinderen hebben een indicatie voor de Jeugdwet.
6. Herkomst kinderen met een indicatie jeugdwet
 1. 72% Nederlandse achtergrond
 2. 28% Migratieachtergrond

8.3. Openstaande debiteuren

Hierna de cijfers met betrekking tot de vorderingen die de gemeente Dinkelland heeft op burgers die een schuld hebben opgebouwd in verband met hun uitkering in het kader van de Participatiewet.

Voor de gemeente Dinkelland zijn er tot nu toe 232 openstaande debiteuren.

Het openstaand saldo bedraagt op 1-3-2020 € 522.575,-- totaal. Dit is gemiddeld € 2.252,48 per debiteur.